

Sygn. akt I PK 121/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z powództwa W.G.
przeciwko T.O. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą "T." w C.
o odszkodowanie, zadośćuczynienie,
i z powództwa wzajemnego T.O. prowadzącego działalność gospodarczą pod
nazwą "T." w C.
przeciwko
W.G.
o odszkodowanie, zadośćuczynienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 października 2014 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej i powoda wzajemnego od wyroku Sądu
Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt IX Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 5 grudnia 2013 r. oddalił apelację
pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 29 marca 2013 r., mocą
którego zasądzono od pozwanego (powoda wzajemnego) T.O. prowadzącego
działalność gospodarczą pod nazwą T. w C. na rzecz powoda (pozwanego
wzajemnego) kwotę 5.207,73 zł, wraz ustawowymi odsetkami od dnia 18 czerwca
2012 r., tytułem odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę

bez wypowiedzenia z winy pracownika, oddalono powództwo powoda W.G. w pozostałym zakresie, oddalono powództwo pozwanego (powoda wzajemnego), zniesiono wzajemnie koszty zastępstwa procesowego a ponadto nadano wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności do kwot 2.000 zł i zasądzono od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 261 zł tytułem opłaty od pozwu od uiszczenia, której powód (pozwany wzajemny) był zwolniony.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną pozwanego (powoda wzajemnego). Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p., przez uznanie, że rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia nie jest uzasadnione, gdyż zachowanie powoda nie było ciężkim naruszeniem podstawowych obowiązków pracowniczych. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości. Owo istotne zagadnienie prawne dotyczy kwestii, czy wskazana przez Sąd drugiej instancji interpretacja art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p. może prowadzić do tak daleko idących konsekwencji w zakresie stawianego pracodawcy wymogu znajomości stanu faktycznego. Jak podkreślono, pracodawca może być zwiedziony pozorami faktów wywołanymi przez samego pracownika lub osoby trzecie i nawet przy dołożeniu należytej staranności nie dysponować wiedzą, jaką następnie ma sąd pracy. Możliwe więc są dwie interpretacje: zgodnie z pierwszą, pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia wyłącznie wówczas, gdy faktycznie i obiektywnie pracownik naruszył ciężko swoje podstawowe obowiązki. Zgodnie z drugą, pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia, gdy z uzyskanej przez pracodawcę przy zachowaniu należytej staranności wiedzy o stanie faktycznym wynika, iż pracownik naruszył ciężko swoje podstawowe obowiązki. Zdaniem skarżącego, słuszna jest druga interpretacja: pracodawca nie ma bowiem absolutnej wiedzy o faktach, ale musi w znacznym zakresie bazować na tej, którą przedstawia i kreuje sam pracownik. Natomiast zaprezentowana przez Sąd drugiej instancji interpretacja przepisów jest wysoce demoralizująca dla

pracowników. Sąd ten stanął bowiem na stanowisku, że pracodawca ma obowiązek działać w oparciu o rzeczywisty stan faktyczny nawet wówczas, gdy to pracownik w sposób niezgodny z prawem spowodował sytuację, w której osoby postronne, w tym pracodawca, zostały wprowadzone w błąd co do stanu faktycznego. W ocenie skarżącego, istnienie dwóch możliwych stanowisk w tym względzie stanowi w sprawie istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz uzasadnia potrzebę wykładni przepisu prawnego budzącego poważne wątpliwości w rozumieniu art. 398 § 1 pkt 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki

przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Co się tyczy tej przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr

315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4 poz.43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia. Konstruując istotne zagadnienie prawne i sugerując potrzebę wykładni przepisów prawnych skarżący odwołuje się do art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p. Nie nawiązuje jednak w sposób generalny i abstrakcyjny do ich treści, nie wyjaśnia, na czym polegają problemy w interpretacji tychże przepisów, ani do jak odmiennych rezultatów może prowadzić ich wykładnia. W rzeczywistości sygnalizowany przez autora skargi kasacyjnej problem sprowadza się do pytania o stopień rzetelności i wiarygodności informacji o ciężkim naruszeniu przez pracownika obowiązku pracowniczego, w oparciu o które pracodawca podejmuje decyzję o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia z winny pracownika. W tej materii warto przytoczyć prezentowany w judykaturze pogląd, zgodnie z którym rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 k.p., jako nadzwyczajny sposób rozwiązania stosunku pracy, o bardzo dotkliwych dla pracownika skutkach, powinno być stosowane przez pracodawcę wyjątkowo i z ostrożnością (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2013 r., II PK 337/12, OSNP 2014 nr 8, poz. 114). Pracodawca podejmując tego rodzaju decyzję musi sprawdzić wiarygodność informacji na temat przyczyn rozwiązania stosunku pracy w tym trybie i liczyć się z

możliwością niepotwierdzenia się tych informacji w postępowaniu dowodowym przed sądem. Kwestie te były zatem przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co wyklucza zasadność wskazanych przez skarżącego przesłanek przedsądu.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanych w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

[as]

r.g.